

גליון 695
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

232222222222

סיפורי חז"ל

מעשה היה ברבי בנאה שהיה חכם גדול, ומפני שחכמתו נתפרסמה הודיעו לו בני אדם כל מה שעבר עליהם כדי שילמדם כיצד לנהוג. ויהודי אחד חלה ועשה צוואה לאמר: "חבית אחת מלאה צמר הנחתי לבני הגדול, וחבית מלאה עצמות בשביל בני השני, ועוד חבית מלאה מוכין לבני השלישי". ולא היה אדם שהבין את הדברים האלו, שהרי בוודאי לא דיבר דברי הבל ורצה לומר משהו, ולכן הלכו אצל ר' בנאה וסיפרו לו המעשה, שאל אותם האם היו לאביכם בתים ושדות וצאן ובגדים? אמרו לו הן, אמר להם אם כן, כך היה רצונו, חבית של עפר שהם הבתים והשדות נתונים לבן הבכור, והבקר היינו פרות וכבשים ועזים שהם מלאים עצמות לבן השני, והמוכין שהם מיני בגדים יהיו לשלישי, וכך צריכה הירושה להתחלק לשלשת הבנים, ומפני שאביכם היה חכם ואפילו בשעת פטירתו לא רצה לגלות שהוא עשיר, לכן ערך צוואה בלשון זו כדי שלא יבינה שום אדם. (עפ"י ב"ב נ"ח)

פרשת השבוע

כי יסיתך אחיך בן אמך וגו'
(י"ג - ז')

מסופר: כומר אחד שאל את הרה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א, איפה כתוב בתורה שאסור להאמין באותו האיש? ענהו רבי יהונתן: כתוב "כי יסיתך אחיך בן אמך לא תאבה לו ולא תשמע אליו". מדוע "בן אמך" דווקא? אלא הכוונה לאותו האיש שאתם אומרים עליו שיש לו רק אם ואין לו אב.

די מחסורו אשר יחסר לו (ט"ו - ח') מעשה ובא איש מתכבד אל הרה"ק מקאצק זיע"א, ציוה הרבי לכבדו בלי גבול, שאלוהו תלמידיו לשם מה? השיב הרבי, שנינו עני בן טובים יש לכבד הרבה, ולתת לו סוס לרכוב עליו, ועבד לרוץ לפניו. ולכאורה יש לשאול, סוס לרכוב, עדיין מובן, כי אולי חלש הוא האיש, אבל עבד לרוץ לפניו הלא שטות היא, אלא רואים מכאן שלספק לשוטה את שטותו הרי זה בכלל גמילות חסדים, ואורח זה שלנו הלא חפץ בכבוד.

על כן אנכי מצוך לאמור, פתוח תפתח את ירך (ט"ו - י"א) מסופר על הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זיע"א, שבאחר הביקורים שערך במעונו של הרה"ק רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א בשכונת בית וגן, ביקש רבי יחזקאל את אדמו"ר מגור, שיבאר לו את הכתוב במצות הצדקה "על כן אנכי מצוך לאמור, פתוח תפתח את ירך", מה פשר המילה "לאמור" בצווי זה? השיבו הרבי, יש לכם פה שכן טוב הוא הרה"ק רבי מאיר"ל מאמשינוב זיע"א, סב סבו היה הרה"ק רבי יצחק מווארק זיע"א, וכך פירש צדיק זה בכתוב דנן, מאי לאמור, לעני, כלומר, מלבד הנתינה גופא, מצוה עליך לפייסו בדברים ולומר לו, אל תיפול ברוחך, גלגל חוזר הוא בעולם, עוד יבואו ימים שתתעשר, ואתה בעצמך פתוח תפתח את ירך אחיך עוד תפזר הרבה לצדקה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:52 ת"א: 7:54 ר"ת: 8:28

פרשת ראה

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:39 ת"א: 6:55

ראש השודדים התגייר וחזר בתשובה

המגיד הגדול מקאזניץ הרה"ק רבי ישראל הופשטיין זיע"א נולד בעיירה הפולנית הקטנה אופאטו בשנת תקמ"ו ונסתלק לבית עולמו בשנת תרט"ו. אביו ר' שבתי היה כורך ספרים עני וירא שמים. במשך שנים רבות לא זכו לפרי בטן, עד שקיבלו ברכה מהבעל שם טוב הקדוש זיע"א ונולד רבי ישראל. כבר מצעירותו הצטיין רבי ישראל בכשרונות בלתי רגילים, ובהתמדה רבה בלימודים, הוא היה תלמידו של המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א. מאוחר יותר קיבל על עצמו את תפקיד המגיד בעיר קאזניץ. והתפרסם בכל העולם כצדיק וקדוש, ובעל מופת.

פעם אחת היה זה במוצאי שבת קודש, אחרי תפילת ערבית יצאו מאות המתפללים לחצר האחורית של בית הכנסת, יחד עם רבם, כדי לקדש את הלבנה תחת כיפת השמים, עננים כבדים שטו במרומים וכיסו מרבית הזמן את הלבנה, עיני הצדיק היו מופנות אל השמים, ומבטו כאילו חדר אל מעבר לעננים, ואחרי זמן לא רב התפזרו להם העננים והלבנה יצאה והתגלתה במלוא הודה והדרה, והמתפללים הרבים החלו לומר בדביקות את הפסוקים המוכרים שאומרים ב"קידוש לבנה". הם היו כל כך שקועים בתפילה עד שלא השגידו בסכנה הפתאומית שארבה להם, כנופיה של שודדים שהסתובבה ביערות הסמוכים, חדרה אותו ערב לעיר קאזניץ, כדי להתנפל על אנשים ולקחת את כספם ואת רכושם, כאשר שמעו השודדים את רעש התפילה ליד בית הכנסת, החלו לנוע באותו כיוון כדי להתנפל על האנשים שהתכנסו שם, ולשדוד את כספם, הם לא ידעו כי ליהודי היוצא במוצאי שבת מבית הכנסת, אין בכיסו אפילו פרוטה אחת.

כאשר התקרבו השודדים למקום נמלטו היהודים על נפשם, וחצר בית הכנסת התרוקנה בין רגע, ונשאר במקום רק המגיד הקשיש שעמד על מקומו בעיניים עצומות, כשהוא אומר את פסוקי קידוש הלבנה בדבקות עצומה, הוא היה כל כך מופשט מהגשמיות באותה שעה, שכלל לא ראה ולא שם לב למתרחש מסביב. ראש השודדים שהיה איכר מגודל, מגושם וחזק מאד, ניגש אל הצדיק בריצה, כשפיו מלא קללות נמרצות, הוא הרים את ידו כדי לכבד את הצדיק במכה הגונה, אולם המגיד הקדוש לא הבחין בו כלל, הוא עמד בעיניים עצומות ורק שפתיו רחשו תפילה, כאשר הוא חזר שלוש פעמים על הפסוק הידוע אותו אומרים בקידוש לבנה

בשני כיוונים הלך וחזור, "תיפול עליהם אימתה ופחד בגדול ורועך ידמו כאבן" הוא חזר על הפסוק לאט לאט שלוש פעמים, כמי שסופר פנינים. דבר זה הרגיו את השודד עוד יותר, הוא המשיך לקלל את הזי"ד - היהודון, ועמד להתנפל עליו בחמת זעם, אולם אז קרה משהו בלתי צפוי, הוא קיבל לפתע שיתוק ונשאר על עמדו בפה פעור, וידו שעמדה להכות את הצדיק נשארה מורמת למעלה כתלויה באוויר. חבריו השודדים ראו את המתרחש, ואף הם נעמדו מבולבלים ומתוסכלים כשאינם מסוגלים לזוז ממקומם, כאילו תרדמה עמוקה נפלה עליהם.

בינתיים סיים הצדיק את התפילה והלך לביתו, רק עכשיו אחרי שהצדיק כבר לא היה במקום, התעוררו השודדים מהשוק בו היו נתונים, הם רצו אל מנהיגם וקראו לו לברוח מן המקום, ונבעתו לראות כי הלה אינו מסוגל להניע איבר, ואין באפשרותו לזוז מן המקום, הוא עמד שם משותק כולו, מכף רגל ועד ראש, פיו פעור ועינו בוהות. נכחו השודדים שהיו אנשים פרימיטיביים ולא ידעו את נפשם, הם החלו להצטלב ולהתרוצץ מסביב כשהם לא יודעים מה לעשות. פתאום נזכר אחד מהם במה ששמע פעם ואמר: אתם יודעים מה קרה כאן? זה היה הרב הזקן ששיתק את המנהיג שלנו, הרי זה הרב המפורסם של קאזניץ שהוא אדם קדוש, אנשים אומרים שיש לו כוחות פלא נעלים, והוא כבר הראה מופתים רבים, הראש והמנהיג שלנו עשה שטות כאשר הרים ידו על היהודי הקדוש הזה. "ומה עושים עכשיו?" שאלו חבריו את השודד שאמר את הדברים הללו, "בואו ניקח את המנהיג שלנו אל הצדיק ונבקש ממנו סליחה ומחילה" אמר השודד.

אמרו ועשו, הביאו את מנהיגם המשותק אל הצדיק, והעמידוהו לפניו כפי שהוא, משותק ולא מסוגל לדבר או להניע אבר. שאל אותם המגיד מה אתם רוצים? והם ספרו ואמרו לו: "רב קדוש, אנחנו, כלומר הפרנסה שלנו היא ביזה ושוד, ומאחר שקשה לחיות משוד רק מהיער, חשבנו להיכנס הערב לעיר, ראינו הרבה יהודים ליד בית הכנסת עומדים ומתנועעים, וחשבנו לאסוף מהם קצת כסף, אולם הם ברחו על נפשם, ורק הרב הקדוש נשאר עומד על מקומו, והנה המנהיג שלנו עשה שטות והרים את ידו על הרב הקדוש, ונשאר משותק כמו שהוא ניצב עתה לפניך, אנחנו מבקשים את סליחת הרב הקדוש ואנחנו נשבעים בשם המנהיג שלנו ששוב לא נעשה דבר כזה, ואנחנו מבקשים שהרב הקדוש ימחול לו וישחרר אותו מהתרדמה העמוקה שנפלה עליו.

איך אפשר להגיע ליראת הרוממות של

שמו יתברך

אי אפשר שיבוא אדם לידי יראת הרוממות של שמו יתברך, אלא אם כן הגיע למדרגה של שלילת ערכו מעיקרו, היינו שיהא בטל ומבוטל אצל עצמו ולא נחשב בעיניו כלום, כי אז יוכל לבוא לפני המלך, כי מי שמרגיש בעצמו איזו מעלה אינו יכול לעמוד לפני המלך, וכל האהבה ויראת ד' אשר ידמה האדם בנפשו כי יש לו וכל הקניינים המדומים, רק בדמיונו הם קיימים מהתעוררות מידותיו הגשמיות ורחוק הוא מהשי"ת, וכל המצוות שהוא מקיים הכל הוא פרי הגדלות להיות לו שם ולקבל פרס.

ועל דרך משל אפשר להסביר זאת, כי מי שחש בקרבו שיש לו מעלה, ודאי רחוק הוא מהמלך, כי מי ששרוי יחד עם המלך, כלום יכול הוא להרגיש במעלתו? הרי אין בית המלך חסר דבר, וכלום יש מקום לדבר על מעלת החכמה שבך בשעה שעומד לפני המלך, אם שם בבית המלך מקור החכמה, או לדבר ולהתגאות על עשירות, אם כל הכסף וכל הזהב של המלך הם, ואם הוא חושב שיש לו איזו מעלה היינו שיש לו חכמה או עשירות, ודאי שהוא רחוק מהמלך ואינו משיג כלום, כי בהתקרבו אל המלך ידע שלא חסר לו כלום ואינו זקוק לשום דבר, כי הכל נמצא בבית המלך שבצלו הוא מסתופף, ולא זו בלבד אלא שסכנה גדולה כרוכה בדבר אם לא יבטל רצונו וימהר לעשות רצון המלך אף יתחייב בנפשו, וצריך הוא לדעת בעצמו בעומק לבבו שהוא שלם ברצון גמור ומסירת הנפש ממש לעשות רצון המלך, ואז יוכל להיות תמיד מצוי אצל המלך, והמלך יגלה לו סודותיו ומתרי לבו.

(בשם הרה"ק רמ"מ מוויטעפסק זיע"א)

התפלא המגיד מקאזניץ פליאה גדולה ואמר: לא שמת לי לב כלל שמישהו העליב אותי, אולם אם הדבר הוא כך כפי שאתם אומרים, אני מוכן לסלוח למנהיג שלכם בתנאי אחד, אם הוא יבטיח לי שלעולם לא ירים יד על יהודי, והוא וחבורתו שוב לא יעשו עוול לשום יהודי בעולם. אנחנו מוכנים להבטיח, אולם הראש שלנו אינו מסוגל להוציא מלה מפיו, אמרו השודדים, ניגש הצדיק אל ראש השודדים, הביט הישר לתוך עיניו ואמר לו בקול תקיף "אתה מבטיח שלעולם לא תעשה ליהודי שום רעה?" "אני מבטיח, אני נשבע" גמגם ראש השודדים שהמלים יצאו מפיו מקוטעות, מיד כשאמר זאת, חזרה אליו לשונו והוא החל להתנצל ולבקש סליחה עם דמעות בעיניו.

הצדיק אמר לשודדים שמכאן ואילך עליהם להפסיק לעסוק בשוד ובזיוה, ועליהם לחפש פרנסות אחרות, הוא השביע את ראש השודדים ואמר לו כי הוא מוחל לו אולם רק שהוא וחבריו יעמדו בהבטחתם. כאשר סיים הצדיק את דבריו הרגיש השודדים שכוחותיו חוזרים אליו והוא מסוגל להניע את ידיו ורגליו. כנופיית השודדים הלכה לה, ושוב לא שמעו עליה בעיר.

כעבור זמן רב חזר ראש השודדים בחשאי ובא לביתו של המגיד מקאזניץ, הוא סיפר לרבי כי מאז אותו מקרה הוא אינו מוצא מנוחה לנפשו, המצפון מציק לו ומייסר אותו על מה שעשה קודם, ורגש עמוק של חרטה מקנן בלבו. הוא אמר לצדיק כי הוא רוצה לחזור בתשובה שלמה, ורצונו להיות יהודי.

המגיד מקאזניץ ניסה להניא את האיש מכוונתו, אולם כאשר ראה שכוונתו רצינית, הוא הדריך אותו כיצד ובאיזה אופן הוא יכול להתגייר ולהיות יהודי. ואכן ראש השודדים לשעבר נהיה לגר צדק, ומכאן ואילך הוא השתדל לעשות טובות ולעזור ליהודים ככל שרק יכל. את שנות חייו האחרונות הוא עשה בבית המדרש של העיר קאזניץ, מקום שם הוא התפלל בדבקות ואמר תהלים יומם ולילה.

צ'ין אדם לחברו

בזכות פדיון שבויים

פעם הוצרכו היהודים שבארץ ישראל לגשם, כבר היה חשש שתהיה שנת בצורת. גזרו חכמינו זכרונם לברכה שכל העם יצום, ירבה בתפילה ויחזור בתשובה, אולי ירחם ה' ויוריד מטר. והנה נראה להם לחכמים בחלום שבעירם יש איש פשוט ועני, מלאכתו אינה מן המכובדות, הוא חמר, כלומר נוהג בחמורים ומוביל סחורות וגם בני אדם, וכך נאמר להם בחלום, אם איש זה יתפלל עבורכם ירד מטר לברכה, כי צדיק הוא, בזכותו תהיה ישועה לכולכם.

מיד עם בוקר שלחו החכמים להזמין את האיש אליהם, ואכן הוא בא, לא ראו החכמים בו שום דבר מיוחד, עני ככל העניים, אדם פשוט כמו יתר החמורים היה נראה, אבל מכיוון שלא רצו לשפוט על פי מראה עיניים בלבד, שאלו אותו מה מלאכתך? ענה האיש בחוסר רצון למה תשאלו? הלוא רואים אתם שפועל עני אני, פרנסתי מהובלת סחורות על גבי חמור, ולפעמים אני מרכיב עליו גם בני אדם, ומחמר אחרי עד שיגיעו למחוז חפצם, אבל אם קראתם לי מפני שרציתם לרכוב לאיזה מקום, עליכם לדבר קודם עם בעל החמור כי לי אין כבר חמור משלי, ועלי לעבוד בעבור אחרים, הוסיפו החכמים לחקרו האם עשית פעם איזה מעשה טוב במיוחד? ספר נא לנו. הרחרר האיש וענה, יתכן שמה שעשיתי לפני זמן מה יכול להיחשב למעשה טוב, אז עוד היה לי חמור, חמור יפה וחזק היה, ממנו הייתה לי פרנסה בריווח, ומעשה שהיה כך היה:

יום אחד באה אישה ושכרה את החמור כדי להגיע לעיר אחרת, יצאנו לדרך האישה יושבת על החמור ואני הולך אחריה ומזרוז, ראיתי שאישה זו עצובה

מאוד יושבת כפופה ואינה מדברת כלום, את פניה כיסתה במטפחת שעל ראשה, אבל בכל זאת הרגשתי שהיא בוכה. שאלתי אותה מה לך מדוע את כל כך עצובה ומדוע את בוכה? ענתה האישה בבכי, הרומאים אסרו את בעלי ומחזיקים אותו בבית הסוהר, מפני שלא היה יכול לשלם להם את כל המסים שדרשו, אם לא יקבלו את כל הכסף לא יסחררו אותו. איפה אשיג סכום כזה? עלי לראות מה לעשות כדי להוציא אותו לחופשי, הוא הרי עלול חלילה למות שם תחת ידם האכזרית, אני יודעת עוד מה לעשות אולי אמצא עצה בעיר הגדולה.

ריחמתי עליה, המשיך האיש בסיפורו, אבל במה יכולתי לעזור לה, גם בידי לא היה סכום כסף כנדרש. המשכנו את דרכנו בשתיקה, לפתע עלה לי רעיון, הרי יש לי חמור בריא וטוב, בעדו אפשר להשיג מחיר הגון, כשהגענו העירה אמרתי לאישה חכי כאן שעה קלה עד שאלך ואחזור, אולי אוכל להשיג כסף בעבורך. הלכתי לאחד ממכריי שמומן ביקש לקנות את חמורי, ומכרתי אותו לו, חזרתי ונתתי לאישה את כל הכסף שקיבלתי תמורת חמורי, ואמרתי לה הנה הכסף, לך ופדי את בעלך.

מאז כבר אין לי חמור הוא היה כל רכושי, אבל אני שמח שהצלתי את השבוי ואת אשתו סיים החמר את דבריו ורצה ללכת לדרכו, אך החכמים הסתכלו עליו בהתפעלות, כמה גדול המעשה שעשה איש פשוט זה, והוא אינו מתגאה בזה כלל. התפלל נא איתנו ועם כל הציבור, ראוי אתה שתפילתך תיענה וכך היה. בזכותו של חמר זה ירד גשם וכל העם ניצל מרעב.

(על פי ירושלמי מסכת תענית פ"א)

תלולא דצדקיא

שבת קודש כ"ט מנ"א
הרה"ק רבי שמואל סלנט ב"ר צבי הירש (רבה של ירושלים - תרס"ט)
הרה"ק רבי יוסף מאיר ממחנכתא ב"ר אברהם יהושע העשיל מסקווירא (תרע"ז)
הרה"ק רבי אברהם דב מראחמיסטריווקא ב"ר מנחם נחום (תש"ה)
הרה"ק רבי אליעזר זוסיא מסקולען ב"ר ישראל אברהם (תשמ"ב)
יום ראשון ל' מנ"א
הרה"ק רבי ישראל מבאיאן-לייפציץ ב"ר יצחק (פחד יצחק) (תשי"א)
יום שני א' אלול
הרה"ק רבי חנוך העניך מאלעסק ב"ר שמואל (תרמ"ד)
יום שלישי ב' אלול
הרה"ק רבי אליעזר ("דמשק אליעזר") ב"ר ישראל מוויזניץ (תש"ו)
יום רביעי ג' אלול
הרה"ק ישכר בער מנדבורנא ב"ר יצחק מקאליש (תר"ח)
הרה"ק רבי משולם זושא מוינקוב ב"ר יצחק מאיר (תרכ"ד)
הרה"ק רבי יצחק ישעי' מטשחוב הי"ד ב"ר חיים מצאנו (תש"ב)
יום חמישי ד' אלול
הרה"ק רבי ישעי' מפשעדבורו ב"ר מאיר (תק"צ)
יום שישי ה' אלול
הרה"ק רבי דוד צבי שלמה מלעלוב ב"ר אלעזר מנחם מענדל (תרע"ח)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מאונה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטביץ שליט"א
מוסד "בית אורי" רפרסד יוסף החרש על המערים.

חינוך הבנים (ב')

א) כשהבן מבקש דבר מה מאביו, והאב סבור שאין זה טוב בשביל הבן, אם משום סיבות רוחניות, ואם משום סיבות גשמיות, מותר לאב לומר לבן שאין לו כסף, ואין זה שקר, כי הכוונה שאין לו כסף עבור דבר זה. (פוסקים)
ב) צריכים המורים לידע שעבודתם הוא מלאכת הקודש, ואין זה כעבודה שהיא רק לשוכרו על מה שמשלם לו, שאז יש לו להתחשב אם עבודתו קלה או כבדה, שמלאכה זו היא להשם יתברך, ויש לו לעשותו באמונה לצורך התלמידים. (שו"ת אגרות משה, יו"ד, ח"ג, סימן ע"א)
ג) ילמדו עם הילדים שעה אחת ביום הלכות דרך ארץ, ודברי מוסר. (בן איש חי, שנה ב', פרשת כי תצא, סעיף כ"ד)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

מברכן חודש אלול

המולד יהיה במוצש"ק

שעה 11:26 חלקים

ר"ח יהיה ביום ראשון ושני